

Radni uchwalili budżet Krakowa na 2021 rok

2020-12-17

16 grudnia Rada Miasta Krakowa przyjęła budżet miasta na 2021 rok wraz z autopoprawką przygotowaną przez prezydenta. Głos za oddało 25 radnych, przeciw było 17, jedna osoba wstrzymała się od głosu. Na ostatniej prostej do budżetu weszło wiele zadań o mniejszej skali, jednak ważnych dla mieszkańców, bo zaspokajających potrzeby zgłaszane w takich obszarach, jak edukacja, zielen, kultura fizyczna, drogi czy chodniki. Ogółem miasto zamierza wydać w przyszłym roku 7 mld 129 mln zł, z czego 1 mld 266 mln zł to nakłady inwestycyjne.

Ogólne wielkości budżetowe

Budżet Krakowa uchwalony na 2021 rok zakłada, że **wydatki miasta ogółem** osiągną poziom **7 mld 129 mln zł** – co oznacza, że będą wyższe od wydatków zaplanowanych na rok 2020 (6 mld 734 mln zł).

Z powodu pandemii niższa będzie dynamika wzrostu dochodów. W 2021 roku **dochody miasta ogółem** wyniosą **6 mld 386 mln zł** – będą więc niewiele wyższe od planu dochodów na rok 2020 (6 mld 254 mln zł).

Wykonanie zaplanowanych wydatków będzie wymagać **zwiększenia deficytu do 742 mln zł**. Zostanie on pokryty z kredytów i emisji obligacji. Kraków utrzyma zasadę, zgodnie z którą z pożyczek finansowane są tylko inwestycje, a więc rozwój miasta (a nie wydatki bieżące).

Autopoprawka: o 87 mln zł więcej na inwestycje

Pierwotnie plan wydatków miasta ogółem miał sięgnąć 7 mld 017 mln zł. W trakcie prac nad budżetem został jednak zwiększony autopoprawką, przygotowaną przez prezydenta po to, aby włączyć do budżetu część zadań zgłoszonych przez radnych w poprawkach (radni złożyli ich w sumie 536 na łączną kwotę 684 mln zł).

W wyniku autopoprawki wydatki miasta ogółem zostały zwiększone o kwotę 112 mln zł, z czego 87 mln zł (po dodaniu 5 mln zł w wyniku przesunięć wewnątrz budżetu) pójdzie na inwestycje, a prawie 30 mln zł na wydatki bieżące. Autopoprawka odpowiednio zwiększyła plan dochodów miasta (m.in. w zakresie wpływów z podatków i środków zagranicznych) – do poziomu 6 mld 386 mln zł (z planowanych na początku 6 mld 274 mln zł).

– Wnikliwie przeanalizowaliśmy poprawki zgłoszone do projektu budżetu przez kluby oraz radnych i przygotowaliśmy na tej podstawie autopoprawkę, która znacząco zwiększa nakłady inwestycyjne. Część poprawek uwzględniliśmy w ten sposób, że zwiększyliśmy finansowanie programów już realizowanych przez miasto – mówił podczas drugiej sesji budżetowej zastępca prezydenta Krakowa ds. polityki społecznej i komunalnej Andrzej Kulig.

Chodzi o dofinansowanie m.in. programów: modernizacji dróg (o 11 mln zł), budowy miejsc postojowych (o prawie 1,5 mln zł), budowy chodników (o 3,6 mln zł), budowy parków kieszonkowych (o 2 mln zł), realizacji Plant Podgórskich (o 2,1 mln zł), rewitalizacji boisk szkolnych (o 2,4 mln zł), a także termomodernizacji obiektów szkolnych, doświetlenia przejść dla pieszych, zagospodarowania zieleni, w tym w Nowej Hucie, budowy ścieżek rowerowych, przygotowania wybiegów dla psów.

- Ponadto w ramach autopoprawki wprowadziliśmy do budżetu nowe zadania inwestycyjne na łączną kwotę prawie 68,5 mln zł. To przede wszystkim przedsięwzięcia w obszarze edukacji, zieleni oraz infrastruktury – dodał Andrzej Kulig.

Na tej liście znalazły się zadania z zakresu oświaty, mające na celu m.in. modernizację szkół, sal gimnastycznych i boisk, wyposażenie przedszkoli czy urządzenie placów zabaw. Jeszcze więcej zyska miejska zieleń – do budżetu wpisano m.in. zagospodarowanie parku wokół Dworku Matejki, rewitalizację parku przy Dworze Czeczów, Park Grzegórzki, rewitalizację bulwarów wiślanych. Szereg zadań dotyczy modernizacji infrastruktury i poprawy komunikacji – m.in. na ulicy Smolarzy czy w ciągu ulicy Zawiętej.

Budżet trudny, ale odważny

Choć pandemia i spowodowany nią kryzys odbija się na wpływach do budżetu miasta, Kraków nie zamierza rezygnować z realizacji inwestycji. Wręcz przeciwnie, uważa je za kluczowe dla stałego podnoszenia jakości życia mieszkańców, a w obecnej chwili również za niezbędne dla ożywienia osłabionej lokalnej gospodarki. W 2021 roku miasto zamierza przeprowadzić kilkaset zadań inwestycyjnych.

- Budżet miasta na rok 2021 został oparty na prognozach ministerstwa finansów i założeniu, że epidemia będzie ustępować, a sytuacja gospodarcza się z czasem ustabilizuje. Zależy nam przede wszystkim na utrzymaniu inwestycji, bo to one podnoszą jakość życia w mieście, a także stanowią dźwignię lokalnej gospodarki. Są ważne zwłaszcza teraz, kiedy zagrożonych jest wiele miejsc pracy – podkreśla prezydent Krakowa Jacek Majchrowski.

Podczas sesji Rady Miasta Krakowa Andrzej Kulig, zastępca prezydenta Krakowa ds. polityki społecznej i komunalnej, tak opisywał prace nad przyszłorocznym budżetem:

- Bieżący rok jest nietypowy i trudny, ponieważ przyniósł nam cały ciąg zaskoczeń. Prace nad budżetem falowały w zależności od napływających do nas danych makroekonomicznych, obserwowaliśmy, jak kształtują się nam dochody, dzięki kontaktom z przedsiębiorcami wyrabialiśmy sobie wyobrażenie o sytuacji na rynku pracy. W międzyczasie zmieniały się strategie rządu dotyczące walki z pandemią, a wraz z nimi ogólne nastroje, od poczucia zagrożenia do nadziei na poprawę. I mając to wszystko na względzie, muszę powiedzieć, że budżet, który zaplanowaliśmy na przyszły rok, jest budżetem odważnym z kilku powodów.

Przede wszystkim dlatego, że miasto nie zamierza zwalniać z powodu krótkotrwałego kryzysu, ale planuje swój rozwój w kategoriach długofalowych.

- Tworząc budżet na 2021 rok, przyjęliśmy założenie, że skoro pandemia uderza w mieszkańców, ograniczając możliwość zarobkowania, to rolą miasta powinno być z jednej strony pobudzanie aktywności gospodarczej poprzez inwestycje, a z drugiej skierowanie wysiłku na to, aby utrzymać jakość życia w mieście. Krótko mówiąc, chodzi o wsparcie przedsiębiorców, którzy realizują różne przedsięwzięcia na rzecz miasta i tworzą miejsca pracy, a także o troskę o

poziom życia mieszkańców, którzy wiążą z naszym miastem swoje plany życiowe. Zobowiązania i zadania zawarte w poprzednich budżetach traktujemy jako swoistą umowę, dlatego nie chcemy z nich rezygnować. Pewne potrzeby funkcjonują od lat i muszą zostać zaspokojone – wyjaśniał wiceprezydent Kulig.

Zapewnił, że miasto nie zamierza rezygnować z żadnych inwestycji kluczowych dla jakości życia mieszkańców – czy to w obszarze edukacji (budowa, rozbudowa i modernizacja szkół), transportu (przebudowa al. 29 Listopada, nowe linie tramwajowe, parkingi P&R), sportu i rekreacji (parki i tereny zielone, odnowa klubów sportowych, budowa basenów i hal), czy to w obszarze pomocy społecznej (opieka nad osobami chorymi i starszymi, tzw. opieka wytchnieniowa).

Jak podkreślił, realizacja tych wszystkich założeń w czasie, gdy z powodu pandemii miasto nie może liczyć na tak duży wzrost dochodów jak w latach poprzednich, wymaga zbudowania odważnego budżetu. – Planujemy wysokie nakłady na inwestycje. Bieżące wydatki finansowane z naszych dochodów chcemy utrzymać na obecnym poziomie lub lekko ograniczyć w niektórych dziedzinach. W konsekwencji planujemy też wyższy deficyt budżetowy, sfinansowany z obligacji – podsumował wiceprezydent.

Dochody

Na łączną sumę dochodów miasta planowanych w 2021 roku składają się:

- dochody własne gminy (1 mld 956 mln zł),
- udział gminy w podatkach PIT i CIT (2 mld 024 mln zł),
- subwencje i dotacje z budżetu państwa (2 mld 123 mln zł),
- środki ze źródeł zagranicznych (282 mln zł).

Duże znaczenie w łącznej sumie dochodów budżetowych ma kwota udziału w podatku PIT (to 29,7 proc. dochodów ogółem). W 2021 roku, zgodnie z prognozą MF, Kraków spodziewa się z tego tytułu 1 mld 866 mln zł. Należy jednak pamiętać, że dochody z PIT są w wysokim stopniu zależne od sytuacji gospodarczej: wykazują wzrosty w czasie dobrej koniunktury, a wyhamowują, gdy spowalnia gospodarka. Obecnie, z powodu zmiennych obostrzeń epidemicznych, wpływających bezpośrednio na pensje, zatrudnienie i zyski przedsiębiorców, prognozowanie wpływów z PIT jest bardzo trudne. Wystarczy spojrzeć na rok 2020 – do miejskiej kasy miał wpłynąć 1 mld 824 mln zł, ale realna kwota udziału w PIT będzie prawdopodobnie niższa o około 75 mln zł.

Nieco ponad 33 proc. wszystkich dochodów miasta stanowią subwencje i dotacje. Najpoważniejszym transferem jest przekazywana przez państwo subwencja oświatowa – w 2021 roku budżet Krakowa zasili z tego tytułu kwota 1 mld 022 mln zł. Z kolei największa dotacja celowa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej przeznaczona będzie na realizację Programu Rodzina 500 Plus (715 mln zł).

Dochody własne – czyli te, na których pozyskiwanie samorząd ma większy lub mniejszy, ale bezpośredni wpływ – stanowią obecnie 30,7 proc. środków miasta. Również w tej kategorii skutki epidemii dadzą o sobie znać, zarówno w tym, jak i w przyszłym roku kształtując wpływy z

takich tytułów, jak podatek od nieruchomości, sprzedaż biletów komunikacji miejskiej czy wydawanie pozwoleń na sprzedaż alkoholu. Wzrosną natomiast wpływy z opłat za wywóz śmieci, co wynika ze zmiany wysokości stawek.

Bieżące wydatki

Największą część wydatków miasta stanowią **wydatki bieżące**, które gwarantują sprawne funkcjonowanie miejskiego organizmu oraz zapewniają utrzymanie odpowiedniej jakości usług komunalnych. W 2021 roku przewidziano na nie kwotę **5 mld 756 mln zł** (plan na 2020 r. wynosił 5 mld 496 mln zł).

W strukturze wydatków bieżących największą pozycję stanowi **edukacja i wychowanie** (31,8 proc.). Na przyszłoroczne wydatki w tej sferze miasto planuje przeznaczyć 1 mld 818 mln zł (dla porównania w 2020 r. było to 1 mld 681 mln zł). Subwencja oświatowa przekazywana z budżetu państwa zabezpiecza jedynie część tych potrzeb – w 2021 r. Kraków otrzyma 1 mld 022 mln zł. Ponieważ wzrost subwencji nie dorównuje rosnącym niezbędnym nakładom na edukację (m.in. wynagrodzenia nauczycieli i koszty rzeczowe szkół), Kraków co roku i coraz większą kwotą współfinansuje bieżące zadania oświatowe środkami pochodzącymi z dochodów własnych.

W przyszłym roku wzrosną też wydatki bieżące na **wsparcie dla rodzin** – do wysokości 985 mln zł (dla porównania w 2020 r. było to 933 mln zł). Wydatki bieżące na **transport i łączność** wyniosą 729 mln zł (tu spadek, bo w 2020 r. było to 760 mln zł).

Jeżeli chodzi o procentowy udział poszczególnych kategorii w strukturze wydatków bieżących, to przedstawia się on następująco: edukacja – 31,8 proc., rodzina – 17,2 proc., transport i łączność – 12,7 proc., gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 8,2 proc.

Inwestycje

Na wydatki majątkowe miasto zaplanowało w projekcie przyszłorocznego budżetu 1 mld 373 mln zł, w tym na sam **program inwestycyjny – 1 mld 266 mln zł**. To środki, którymi Kraków zamierza sfinansować realizację kilkuset zadań inwestycyjnych: strategicznych – czyli tych, których realizacja będzie miała znaczenie w skali całego miasta, oraz programowych – mniej kosztownych niż strategiczne, ale podnoszących komfort życia w mieście i zapewniających jego równomierny rozwój.

Przy planowaniu budżetu inwestycyjnego na rok 2021 wzięto pod uwagę cztery grupy zadań.

Priorytetem miasta było zagwarantowanie pełnego finansowania dla inwestycji kontynuowanych – zarówno tych, które są w trakcie budowy, jak i dla przedsięwzięć z podpisanymi umowami w trybie zaprojektuj i wybuduj (P+B), a także z umowami podpisanymi oddzielnie tylko na samą dokumentację. Konieczne było również zaplanowanie środków miasta dla wszystkich zadań, które są współfinansowane ze środków bezzwrotnych, głównie z UE. Nie sposób wymienić wszystkich inwestycji spełniających te kryteria, ale w tej grupie znalazły się m.in. zadania z obszaru:

- **transportu:** budowa linii KST z Krowdrzy Górki na Górkę Narodową, przebudowa stacji

kolejowej SKA „Swoszowice” wraz z budową parkingu P&R, rozbudowa al. 29 Listopada oraz ulic: Igołomskiej, Klasztornej, Stelmachów i Piaskowej, przebudowa ul. Glinik, budowa Trasy Wolbromskiej, budowa układu komunikacyjnego dla obsługi Szpitala Uniwersyteckiego w Prokocimiu;

- **oświaty:** budowa dwóch szkół podstawowych (osiedla Kliny i Złocień), rozbudowa SP nr 50 przy ul. Katowickiej;
- **sportu i rekreacji:** budowa basenu przy ul. Eisenberga, budowa basenu przy SP nr 155, budowa hali sportowej przy SP nr 151, budowa hali sportowej przy SP nr 74;
- **zagospodarowania zieleni:** park Zakrzówek, zagospodarowanie parku Duchackiego, rewitalizacja Bulwarów Wiślanych Wisła Łączy, rewaloryzacja parku Bednarskiego i Wzgórza Lasoty;
- **kultury i ochrony dziedzictwa:** adaptacja budynku przy ul. Rakowickiej 22 na centrum wystawienniczo-edukacyjne Muzeum Fotografii, rewitalizacja fortów Borek i Łapianka, budowa Centrum Kultury Ruczaj, modernizacja Galerii Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki;
- **zdrowia:** termomodernizacja Szpitala Specjalistycznego im. S. Żeromskiego oraz budowa w tym szpitalu dodatkowego pawilonu dla potrzeb SOR wraz z wyposażeniem;
- **pomocy i integracji społecznej:** budowa DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych przy ul. Praskiej.

Drugą grupą zadań, którym zapewniono finansowanie w roku 2021, są inwestycje ujęte w aktualnym budżecie i znajdujące się na etapie przygotowania. Chodzi m.in. o przebudowę ul. Fatimskiej, rozbudowę ul. Fortecznej na odcinku między ul. Zakopiańską i ul. Zawiszy, Park Rzeczny Tetmajera, Planty Podgórskie czy budowę sali gimnastycznej przy SP nr 26.

Do **trzeciej grupy** zaliczają się zadania realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego Krakowa oraz inwestycje, których realizatorem jest jednostka zewnętrzna (GDDKiA, Zarząd Dróg Wojewódzkich, Zarząd Dróg Powiatowych itd.), a miasto je tylko współfinansuje.

Czwarta grupa to zadania zupełnie nowe – dla większości z nich w projekcie budżetu na rok 2021 lub w Wieloletniej Prognozie Finansowej zaplanowano środki na etap koncepcyjny lub opracowanie dokumentacji. Dopiero w budżetach na kolejne lata ujmowane będą środki na etap budowy. Dokumentacja będzie też gotowa na wypadek, gdyby na realizację tych przedsięwzięć udało się pozyskać środki zewnętrzne.

W grupie nowych zadań znalazły się projekty związane z modernizacją lub uzupełnieniem oferty miasta w takich dziedzinach, jak: transport, pomoc społeczna, edukacja, zieleń, gospodarka komunalna. To m.in. budowa Trasy Ciepłowniczej i Nowobagrowej, rozbudowa ul. Bunscha wraz z budową linii tramwajowej, rozbudowa ul. Agatowej i ul. Bochnaka, budowa ul. Jana Buszka, modernizacja DPS przy ul. Kluzeka, modernizacja budynków kilku żłobków samorządowych, modernizacja infrastruktury na cmentarzu Podgórze i Grębałów, zagospodarowanie terenu wokół Stawu Płaszowskiego oraz wokół pomnika na Wzgórzu Kaim, rewitalizacja placu Kossaka, zagospodarowanie zieleni w Nowej Hucie, modernizacja pomieszczeń w bursie na os. Szkolnym, budowa wielofunkcyjnego obiektu sportowego przy al. Powstania Warszawskiego.

Polityka rozwoju miasta

Od lat wspólnym mianownikiem działań inwestycyjnych podejmowanych przez miasto jest podnoszenie poziomu życia mieszkańców. Przedsięwzięcia inwestycyjne skupiają się głównie na poprawie jakości przestrzeni publicznej, komunikacji i promowaniu zrównoważonej mobilności, jak również na zwiększeniu dostępności i atrakcyjności terenów zielonych czy miejsc rekreacji, trosce o jakość edukacji, pomocy społecznej i ochrony zdrowia. Z tego względu wśród zadań przeważają inwestycje programowe – bezpośrednio wpływające na życie mieszkańców. Rok 2021 nie będzie się pod tym względem różnił.

Zobacz

- [Projekt budżetu na 2021 r. \[PDF\]](#)